

Số: 1659/BC-HĐDT15

Hà Nội, ngày 28 tháng 6 năm 2024

BÁO CÁO
về việc thực hiện Nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về giám sát chuyên đề và chất vấn từ đầu nhiệm kỳ khóa XV đến hết năm 2023 (lĩnh vực Văn hóa)

Kính gửi: Ủy ban Thường vụ Quốc hội
(Qua Tổng thư ký Quốc hội)

Thực hiện sự phân công của Ủy ban Thường vụ Quốc hội (UBTVQH) tại Kế hoạch số 743/KH-UBTVQH15 ngày 26/2/2024 về việc thực hiện các Nghị quyết của UBTVQH về giám sát chuyên đề và chất vấn từ đầu nhiệm kỳ khóa XV đến hết năm 2023; căn cứ công văn số 3816/TTKQH-GS ngày 6/6/2024 của Tổng Thư ký Quốc hội về việc chuẩn bị báo cáo thẩm tra việc thực hiện Nghị quyết của UBTVQH về giám sát chuyên đề và chất vấn, theo đó Thường trực Hội đồng Dân tộc (HĐDT) được giao thẩm tra nội dung Tiêu mục 2.2 thuộc mục 2 của Nghị quyết số 572/NQ-UBTVQH15 ngày 18/8/2022 về hoạt động chất vấn tại Phiên họp thứ 14 của UBTVQH khóa XV (Nghị quyết số 572).

Qua nghiên cứu văn bản số 325/BC-CP ngày 18/6/2024 của Chính phủ báo cáo việc triển khai các nhiệm vụ được giao tại Nghị quyết số 572 (*Lĩnh vực văn hóa, thể thao và du lịch liên quan đến chính sách dân tộc*), Thường trực HĐDT trân trọng báo cáo UBTVQH kết quả thẩm tra như sau:

1. Nhiệm vụ “Triển khai các biện pháp bảo tồn, phát huy hiệu quả giá trị văn hóa phi vật thể, đặc biệt là di sản văn hóa đặc sắc của đồng bào dân tộc thiểu số”

HĐDT đánh giá cao nỗ lực của Chính phủ trong việc rà soát, chỉnh sửa, bổ sung, ban hành mới theo thẩm quyền các văn bản liên quan đến công tác quản lý nhà nước về di sản văn hóa; thực hiện nghiêm túc các cam kết với UNESCO đối với các di sản văn hóa đã được ghi danh, xử lý hài hòa giữa bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa các dân tộc, di sản văn hóa thiên nhiên gắn với phát triển du lịch bền vững. Báo cáo của Chính phủ đã đánh giá được kết quả đạt được trong hoạt động bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa phi vật

thể trên phạm vi cả nước, 570 di sản được đưa vào Danh mục di sản văn hóa phi vật thể quốc gia, trong đó có 14 di sản được UNESCO ghi danh vào các Danh sách. Tất cả các di sản văn hóa phi vật thể thuộc danh sách được UNESCO ghi danh đều đã có hoặc đang được xây dựng đề án, dự án bảo vệ và phát huy giá trị; các di sản trong Danh mục quốc gia được nhiều địa phương quan tâm xây dựng đề án, dự án bảo vệ và phát huy giá trị, trở thành những điểm đến, thu hút khách du lịch trong và ngoài nước, góp phần thúc đẩy tăng trưởng kinh tế của cả nước cũng như địa phương.

Bên cạnh đó, HĐDT cơ bản nhất trí đánh giá của Chính phủ về những tồn tại, hạn chế và nguyên nhân trong hoạt động bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa phi vật thể, tuy nhiên Báo cáo của Chính phủ chưa chỉ ra được những giải pháp khắc phục những tồn tại, hạn chế trong thời gian tới trong hoạt động bảo vệ và phát huy giá trị văn hóa phi vật thể.

Đối với nhiệm vụ bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa đặc sắc của đồng bào DTTS, Nghị quyết số 572 xác định “...***cần đặc biệt quan tâm tới các biện pháp bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa đặc sắc của đồng bào các dân tộc thiểu số***”. Tuy nhiên, trong Báo cáo của Chính phủ chưa đánh giá được nội dung này. Do đó, đề nghị Chính phủ bổ sung Báo cáo nội dung đánh giá về kết quả đạt được, tồn tại, hạn chế, nguyên nhân, giải pháp và làm rõ trách nhiệm của các cơ quan, tổ chức, cá nhân liên quan trong triển khai thực hiện hoạt động nghiên cứu, phục hồi, bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa đặc sắc của đồng bào các DTTS (Dự án 6 của Chương trình mục tiêu Quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào DTTS&MN giai đoạn 2021 – 2030) và các chương trình, dự án khác có liên quan đến bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa của đồng bào các dân tộc thiểu số.

2. Kiến nghị

Để thực hiện tốt nhiệm vụ được giao tại Mục 2.2 của Nghị quyết 572, HĐDT kiến nghị Chính phủ một số nội dung sau:

Một là, đề nghị Chính phủ giữ nguyên Dự án 6 về “*Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch*” (Dự án 6) của Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào DTTS&MN giai đoạn 2021 – 2030, giai đoạn I: 2021 – 2025, không đưa vào Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển văn hóa giai đoạn 2025 – 2035 với lý do sau:

Dự án 6 của Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào DTTS&MN giai đoạn 2021 – 2025 chưa được tổng kết, đánh giá.

Qua giám sát của Quốc hội đối với 03 Chương trình mục tiêu quốc gia, đã chỉ ra việc xây dựng chương trình cho giai đoạn sau cần khắc phục căn bản các hạn chế, khuyết điểm của giai đoạn này; khi xây dựng các nội dung thành phần phải bảo đảm tính phù hợp với Chương trình tổng thể. Hơn nữa việc giữ nguyên dự án 6 của Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào DTTS&MN sẽ bảo đảm tính đồng bộ, thống nhất của hệ thống pháp luật và bảo đảm các quan điểm, mục tiêu, nhiệm vụ mà Quốc hội đề ra trong Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào DTTS&MN giai đoạn 2021 – 2030.

Đề nghị Chính phủ tiếp tục tập trung chỉ đạo, triển khai thực hiện có hiệu quả Dự án 6 trong giai đoạn I: 2021-2025, bảo đảm tiến độ giải ngân (*qua giám sát tối cao của Quốc hội về 03 Chương trình mục tiêu quốc gia, tính đến tháng 8/2023 mới giải ngân được 25% tổng nguồn vốn được giao của Dự án 6*). Trong quá trình chỉ đạo, triển khai thực hiện Dự án cần chú trọng đến việc bảo tồn, phục dựng các di sản văn hóa phải giữ được đúng bản sắc văn hóa dân tộc; đồng thời chuẩn bị các nội dung của Dự án 6 trong giai đoạn tiếp theo bảo đảm đồng bộ, thống nhất với Chương trình MTQG phát triển văn hóa giai đoạn 2025-2035.

Hai là, tập trung chỉ đạo, triển khai thực hiện các Nghị quyết của Quốc hội, đặc biệt là Nghị quyết số 111/2024/QH15 ngày 18/01/2024 của Quốc hội về một số cơ chế, chính sách đặc thù thực hiện các Chương trình mục tiêu quốc gia và Nghị quyết số 108/2023/QH15 ngày 29/11/2023 của Quốc hội về giám sát chuyên đề: Việc triển khai thực hiện các nghị quyết của Quốc hội về các Chương trình mục tiêu quốc gia giai đoạn 2021 – 2025. Trong quá trình chỉ đạo triển khai thực hiện cần tăng cường phân cấp mạnh cho các địa phương được phép điều chuyển vốn từ dự án, tiểu dự án không khả thi, khó triển khai sang dự án khác.

Đề nghị Bộ Văn hóa – Thể thao và Du lịch quan tâm, phối hợp chặt chẽ với địa phương sử dụng nguồn vốn có hiệu quả cho lĩnh vực văn hóa cho phù hợp với thực tiễn của địa phương.

Ba là, hiện nay Chính phủ đang trình Quốc hội dự án Luật Di sản văn hóa (sửa đổi), trong đó một số nội dung liên quan đến chính sách bảo tồn, phát huy giá trị các di sản văn hóa đặc sắc của đồng bào DTTS được nhiều đại biểu Quốc hội quan tâm, tham gia ý kiến. Do đó, đề nghị Chính phủ tiếp thu tối đa ý kiến góp ý, đưa vào quy định trong luật những nội dung đã rõ, được thực tiễn kiểm chứng về hiệu quả, tác động tích cực (trong đó có nội

dung thuộc Dự án 6) để tạo thuận lợi cho việc thực hiện chính sách đối với đồng bào DTTS khi luật được Quốc hội ban hành.

Hội đồng Dân tộc trân trọng báo cáo Ủy ban Thường vụ Quốc hội./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Thường trực HĐDT;
- Lãnh đạo vụ Dân tộc;
- Lưu: HC, DT;
- Số E-pas: 56132

**TM. HỘI ĐỒNG DÂN TỘC
CHỦ TỊCH**

(Đã ký)

Y Thanh Hà Niê Kdăm